

ALLAH SEVGİSİ*

Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn, muhammedin ve âlihî ve sahibihî ve men tebiahû bi-ihsânin ecmaîn.

Emma ba'dü, fa'lemû eyyühe'l-ihvân... Feinne efdale'l-kitâbi kitâbu'llâh... Ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llâhu aleyhi ve selem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ, ve külle muhdesin bid'ah, ve külle bid'atin dalâleh, ve külle dalâletin ve sâhibehâ fi'n-nâr... Ve bi's-senedi'l-muttasili ile'n-nebiyyi salla'llâhu aleyhi ve selleme ennehû kâl...

مَلْعُونٌ مَّنْ سَأَلَ بِوَجْهِ اللَّهِ، وَمَلْعُونٌ مَّنْ سُئِلَ بِوَجْهِ

وَاللَّهِ ثُمَّ مَنَعَ سَائِلَهُ، مَا لَمْ يَسْأَلْ هُجْرًا

(طب. عن أبي موسى)

RE. 394/8 (*Mel'unun men seele bi-vechi'llâh, ve mel'unun men süile bi-vechi'llâhi sümme menea sâilehû, mâ lem yes'el hücran*)

Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

Aziz ve muhterem müslüman kardeşlerim!

---

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin selâmı, rahmeti, bereketi cümlelerin üzerine olsun... Allah-u Teâlâ Hazretleri yolunda dâim, zikrinde kaim eylesin... İbadetleri, taatleri kabul eyleyip duaları, hacetleri reva eylesin...

Peygamberimiz SAS Hazretleri'nin mübarek hadis-i şeriflerinden bir miktar, *Râmûz el-Ehâdis* isimli hadis mecmuasından okuyup açıklamaya çalışacağız.

Bu hadis-i şeriflerin okunmasına ve açıklanmasına başlamadan önce, evvelen ve hasasaten, Efendimiz Muhammed-i Mustafâ SAS Hazretleri'nin ruhu için; onun âlinin, ashâbının etbâının, ahbâbının ruhları için; sâir enbiyâ ve mürselîn ve cümle evliyâullahın ervâhı için; cümle hakka yakın kulların ruhları için; hassaten Ümmet-i Muhammed'in mürşid ve mürebbîleri olan sâdât ve meşâyih-i turuk-u aliyyemizin ve hulefasının, müridlerinin, muhiblerinin, tâbîlerinin ruhları için;

Okuduğumuz eseri te'lif eylemiş olan Hocamız'ın hocası Gümüşhaneli Ahmed Ziyâüddin Efendi Hazretleri'nin ruhu için; onun talebelerinin, hocalarının ruhları için; şu okuduğumuz eserin içindeki ma'lûmatın, hadislerin bize kadar gelmesine emek sarf etmiş olan bütün âlimlerin, râvilerin, gayretli kulların, himmetli kulların, hatta basılmasına, ciltlenmesine çalışanların ruhları için;

Uzaktan, yakından bu hadis-i şerifleri dinlemek üzere Rasûlüllah SAS Efendimiz'e bağlılığından ve muhabbetinden dolayı şu meclise gelmiş olan

siz kardeşlerimizin de âhirete intikal eylemiş olan bütün yakınlarının, sevdiklerinin, dostlarının, ruhları için; biz hayattaki müslümanların da Mevlâmızın rızasına uygun ömür sürüp, huzuruna sevdiği, razı olduğu bir kul olarak varmamıza vesile olması için; buyurun bir Fâtîha, üç İhlâs-ı Şerîf okuyup, öyle başlayalım!

.....

a.Allah'ın Adını Anarak İstemek

Dersimizin başında, mukaddimede metnini okumuş olduğumuz hadis-i şerif, Taberani'de rivayet edilmiş, Ebu Ubeyd RA rivayet eden ravi... İsnadı *hasen* diye kaydedilmiş. Peygamber SAS Efendimiz istemek ve vermekle ilgili bir mâlumatı bize buyurmuş:¹

مَلْعُونٌ مَنْ سَأَلَ بِوَجْهِ اللَّهِ، وَمَلْعُونٌ مَنْ سُئِلَ بِوَجْهِ
هِ اللَّهُ ثُمَّ مَنَعَ سَائِلَهُ، مَا لَمْ يَسْأَلْهُ هُجْرًا

(طب. عن أبي عبيد مولى رفاعة بن رافع)

RE. 394/8 (*Mel'ûnun men seele bi-vechi'llâh*)
“Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin zât-ı şerifini anarak isteyen mel'undur. (*Ve mel'ûnun men süile vechi'llâhi sümme menea sâilehû*) Ve yine Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin zaat-ı şerifini öne sürerek istendiği halde isteyene vermeyen de mel'undur.”

Burada iki taraflı tehlike var. Her iki tehlike de Allah-u Teâlâ Hazretleri'ne ta'zimde kulların gösterdikleri şaşkınlık ve kusurdur. Bir insan bir

şey istemeğe kalkıyor, “Allah rızası için” filan diye elini açıyor, böyle Allah’ın adını anarak istiyor; bu mel’un.

Allah-u Teâlâ Hazretleri’nin zaat-ı şerifi, ism-i şerifi böyleinsanın isteklerine alet edilmekten çok âli, çok yüksektir. Onun, ona olan sevginin, ona olan bağlılığın, kulların Rablerine olan bağlılığının istismarıdır.

“—Onun aşkına ver!”

Canım dur bakalım, verilmeye lâyük mısın, değil misin? Bu aldığın parayı nerede kullanacaksın, muhtaç mısın? Benim yanımdaki para kâfi mi, değil mi? Sana mı verecektim, yoksa senden daha muhtaç ama istemeyen başka birine mi verecektim?

لَا يَسْأَلُونَ النَّاسَ إِحْفَافًا

(البقرة: ٢٧٣)

(*Lâ yes’elûne’n-nâse ilhâfâ*) [Çünkü onlar yüzsüzlük ederek insanlardan istemezler.] (Bakara, 2/273) Öyle fukara var ki, Allah-u Teâlâ Hazretlerinden utanır, edep tevazu sahibidir, boynunu büker, halini başkasına arz eylemez, söz söylemez, istemez. Fakirdir ama bilmeyenler, ona uzaktan dışardan bakanlar zengin sanırlar. Söylemez, istemez.

Belki ona verecektim, yani belki benim şartlarım sınırlı, belki sen layık değilsin? Ne diye öyle zorluyorsun? Allah’ın adını vererek, Allah’ın aşkını ileri sürerek, Allah’ın zât-ı şerifini bana hatırlatarak istemek, bu iyi bir şey değil. İyi

bir şey olmadığını Peygamber Efendimiz böyle ifade eylemiş.

Vech, Arapçada yüz demek. Ama bir kısmı zikredip de bütünü kastetmek manasından zât-ı şerif manasına, zatın bütünü manasına da gelir. Kuran-ı Kerim'in bazı ayet-i kerimelerinde de geçiyor. Yani Allah'ın zâtını anarak istemek manasına. Demek ki böyle Allah'ın adını ikide birde kullanmak doğru değil. Hani Allah'ın adını verme deriz ya. Kimisi, "Allah aşkına şunu böyle yapın, Allah aşkına böyle yapma!" der. Otur kalk, ikide birde Allah aşkına yap, yapma demenin menşei demek ki bu ve buna benzer hadis-i şeriflermiş ki, oyuncak değildir.

Allah-u Teâlâ Hazretleri bizim Mevlâmızdır, rabbimizdir, her şeyimiz ondandır. Hayatımız, varlığımız, aklımız, fikrimiz, yaşayışımız, göz açmamız, görmemiz, duymamız, paramız, varlığımız, yokluğumuz, hayatımız, ölümümüz, her şeyimiz o. Ne isterse veririm yani. Beni istesen vermem lazım. Gel benim kölem ol dese vermem lazım. Niye öyle benim sonsuz derecede saygı duymam gereken bir yeri anarak beni zorluyorsun? Doğru bir şey değil, mel'undur öyle bir kimse.

Ama, (*ve mel'unun men süile vechi'llâhi sümme menea sâilehû*) durumu müsait, isteyen bir istemiş, ötekisi vermiyor, Allah'ın zâtı zikredildiği, adı anıldığı halde, o da vermiyor. O da mel'undur. O da elinden gelirse verecek.

Lânet Allah'ın rahmetinden uzak olmak manasına geliyor. Me'lundur ne demek? Allah'ın

rahmetine eremez, rahmetinden matrud ve meb'ud, uzak olmuş olur manasına. Demek ki istemenin de usulü var, vermenin de şartları ve şekli var. Böyle bir durum bahis konusu olduğu zaman insan bu hadis-i şerifin manasına uygun hareket etsin. Maalesef isteyenlerin çok istismarcıları var.

Bir keresinde hiç unutmuyorum, daha genç küçük bir kimse iken bendeniz, Beyazıt Camii'nden çıktım, birisi vardı, işte el açıyor istiyor. Verirsen de bir kere dönüyor, sanki dönünce ne olacak, olduğu yerde şöyle bir devrediyor, bir şey verdin mi bir devrediyor. İstedi. Biz de çocuğuz, bakıyoruz böyle, dönüyor, nasıl bir dilenci bu falan diye.

Adamın birisi de dedi ki:

“—Yâhu, şunun yan cebine bir baksana!” dedi.

Benim de o zaman dikkatimi çekti. Yan cebine bir baktım ki, paralar o kadar doldurulmuş ki, cebin kapanması mümkün değil. Artık açık kalıyor ağzı, torba gibi olmuş, açık kalıyor.

Dediler ki:

“—Bunun neleri neleri var!”

Sonra kimisi de bakıyorsun, parmakları sapsarı. Yüzünün tipinden belli oluyor. Sen parayı verdin mi, dosdoğru esrar çekmeye gidecek. Veyahut tipi ayyaş, birazcık parayı buldu mu dosdoğru meyhaneye gidecek. Bir şişe bilmem şu veya bu içki parası biriktirmek için onu senden isteyecek. Tabi şerre alet olacak bir parayı vermek doğru değil.

Onun için, insanın bildiği fakirleri kollaması uygun olur. Mahallenizden, köyünüzden, semtinizden, civarınızdan bildiğiniz, haline muttali olduğunuz fakirleri kollayın! Mümkünse bize de söyleyin, biz de öylelerini kollayalım. Bu devirde zekâtın yerine gitmesi de zor bir mesele oluyor. Yani al diyorsun filanca kimseye, acıyıp veriyorsun; bakıyorsun ne zekâta müstehak fakir değil. Durumu gayet iyi ama dış görünüşünden öyle anlaşılmıyor.

Öbür taraftan da bakıyorsun bu adam zengin galiba filan diyorsun, ama adamcağız sabretmiş sabretmiş, bir hadise gelince artık yıkılmış. Yıkıldığı zaman bakıyorsun ki, “Vah biz bunu hiç anlayamamışız. Ne kadar fakir, muhtaçmış da gık dememiş zavallı...” Hani derler ya, “Kol kırılır, yen içinde kalır.” Yani dışarıya sezdirmez manasına. Kimisi böyle oluyor.

Tabi, aslında bizim kendi şahsımıza kalınca biz kimseden bir şey istemeyelim; hiç kimseden. Peygamber Efendimiz ashabı kiramı, (*rıdvânu'llâhi aleyhim ecmaîn*) ile öyle ahdetmiş. Hiç kimseden bir şey istememek üzere ahdetmiş bazılarıyla. O kadar riayet eylemişler ki o mübarekler, Allah şefaathlerine bizleri erdirsin...

Deve gibi bir hayvan ki yukarı kalkarken önce arka ayaklarını kaldırır, ondan sonra hop kalkar yukarıya, çıktığı zaman da yukarısı yüksek bir yer. İnmesi çıkması zor olur, ihtıracaksın, tekrar üzerine bineceksin. Devesinin üzerinden kamçısı düşse yere, arkadaşına “Şu kamçıyı ver!” demezmiş. İstememek üzere söz verdik Rasûlüllah’a diye. Allah verir. Allah ekremü’l-ekremîndir.

b. Kim Allah'a Dayanırsa, Mahrum Kalmaz

وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ

(الطلاق: ٣)

(*Ve men yetevekkel ale'llàhi fehüve hasbüh*)
“Kim Allah'a tevekkül ederse, Allah ona kâfi gelir.” (Talak, 65/3)

Kim Mevlâ'ya dayanırsa, tevekkül ederse, ona istinad ederse, ona güvenirse; Allah-u Teâlâ Hazretleri kendisine güveneni mahrum bırakmaz.

Dün Ankara'da anlattım, bugün de burada anlatayım: Bizim arkadaşlardan, dostlardan birisi yedek subay okulunu bitirmiş, kur'a çekmek üzere salonda kuyruğa girmiş. Herkes kur'a çekiyor, yazılıyor. Tamam şurayı çektim, Kars'ın Sarıkamış ilçesi, bilmem ne taburu, bilmem ne vazifesi falan diye herkesin bir şeyi çıkıyor.

Bu da böyle çok ailevi durumu sıkışıkmiş, bıdır bıdır bir şeyler dudağında, böyle okuyor, ne sûreler okuyorsa, dua edip duruyormuş. Farkında değil heyecandan. Masanın başından albay kalkmış, yanına kadar gelmiş;

“—Ne yapıyorsun? Niye bu, dudakların kıpırdıyor?” demiş.

Bizimki şaşırılmış.

“—Dua ediyorum efendim!” demiş.

Bütün salon kah kah, kah kah gülmüşler. Dua ediyor, ne var dua etmekte?

Dua etmek dinimizde var. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:²

الدُّعَاءُ مُخُّ الْعِبَادَةِ

(ت. عن أنس)

(*Ed-duàù mühhu'l-ibâdeh*) “Dua ibadetin özüdür, iliğidir.”

Gülünecek ne var ama, millet gülmüş yani. Üniversite mezunu bir kimse dua eder mi? Pekiyi ne yapacak? Başına bir büyük dert gelse kime yalvaracak? Şurada zelzele başlasa ne olacak?

Edebiyat fakültesinde ders okuyoruz, masanın başına hocamız oturdu, başladı zelzele koca beton binayı sarsmaya... Şöyle kitaptan başımı kaldırdım, arkadaşlara göz ucuyla baktım, hepsinin rengi limon gibi oluverdi. Ne yapacaksın haydi bakalım? Ne yapacaksın?

Beton bina falan dinlemiyor ki? Salladığı zaman elek sallar gibi sallıyor. Başına da geçirir. Konserve gibi, bisküvi tabakaları haline getirir koskoca betonarme binayı... Her şeye kâdir... Kime dua edeceksin? Bir büyük derde uğrarsan, Allah göstermesin, amansız bir hastalığa tutulursan, düşman istilasına uğrarsan, sel felaketine uğrarsan, ailen çeşit çeşit felaketlere düşer olursa, kime yalvaracaksın? Kim açar?

Sabahleyin güneş doğmayıverse, ne yaparsın?

²Tirmizî, *Sünen*, c.V, s.456, no:3371; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.III, s.293, no:3196; Taberânî, *Dua*, c.I, s.24, no:8; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.224, no:3087; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.II, s.62, no:3114; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.403, no:1294; *Câmiu'l-Ehâdîs*, c.XIII, s.2, no:12413.

Gece başladı uzamaya... Haydi bakalım güneşi çıkart bakalım doğudan! Her sabah kendiliğinden çıkıyordu da hiç kıymetini bilmiyordun. Ne yaparsın? Akşam batmasa ne yaparsın?

Burnun kurusa ne yaparsın? Veyahut burnunun akması devam etse ne yaparsın? Ağzın dudağın kurusa ne yaparsın? Yani hepsini Allah dengeli yaratmış da, afiyet içinde yaşıyoruz.

Farkında değiliz içinde bulunduğumuz nimetlerin. Elbette Allah'a yalvaracaksın.

Gülmüşler salondakiler: Kah, kah, kah... Üniversite mezunu yedek subay, Allah'a dua ediyor.

“—Pekiymi demiş, nereyi istiyorsun?” demiş albay.

“—Efendim, ailevi durumum gerektiriyor da Ankara'yı istiyorum!” demiş, saf saf söylemiş yani.

Bir kahkaha daha... Kah kah kah, Ankara'yı istiyormuş. Ankara hemen kolay ele geçer mi? Ya doğuya gidecek, ya güney doğuya gidecek, bilmem neresi çıkacağı belli değil falan. Bir daha gülmüşler. Oturmuş komutan yerine.

Öndekiler kurayı çekmeye devam etmişler. Sıra yaklaşıyor.

Arkadaş dua etmiş:

“—Yâ Rabbi, ben daha önceden kendim için istiyordum Ankara'yı... Ama şimdi herkes bana güldü, artık bana buAnkara'yı mutlaka ver, bunların karşısında mahcup etme!” demiş. Kur'a çekme sırası geldiği zaman, “*Bi'smi'llâhi'r-*

rahmâni'r- rahîm.” demiş, elini torbaya sokmuş, çekmiş. Bakmış: Ankara

Genelkurmay Başkanlığı bilmem ne dairesi...

Göğsünü germiş, “Buyur!” demiş komutana...
“İşte Allah kendisine tevekkül edenleri böyle mahrum bırakmaz, istediğini ihsan eder.” demiş.

E o zaman da gülsenize. Ey salondaki kalabalıklar, haydi bakalım şimdi de gülün! O zaman susmuş kalmışlar, dut yemiş bülbüle dönmüşler.

Allah’tan isteyeceğiz yani. Bu hikâyeyi neden anlattım? Allah’a tevekkül eden, Allah’tan isteyen mahrum kalmaz arkadaşlar. Deneyin! Denemek doğru değil ama, Peygamber Efendimiz tavsiye etmiş, teşvik etmiş, dua etmeyene kızar Allah-u Teâlâ Hazretleri...

Allah-u Teâlâ Hazretleri öyle cömertler cömerdidir ki, dua etmeyene kızar, edene değil. “Ne benden isteyip duruyorsun ikide birde? Geçen günde verdim ya istediğini, yeter artık!” demez Allah-u Teâlâ. Ne kadar istersen verir, hikmetinden sual olmaz. Şimdi verir, sonra verir...

أَدْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ

(المؤمن: ٦٠)

(*Üd'unî estecib leküm*) “Siz bana dua edin ben sizin duanızı karşılıksız koymam.” (Mü’min, 40/60) buyuruyor Allah-u Teâlâ Hazretleri Kuran-ı Kerimde... Bir karşılığı var duanın.

Yalnız şöyle bir misalle anlatıyorlar, mesela sen

hasta oldun, başın ağrıyor, bir yerin ağrıyor. Doktora diyorsun ki:

“—Doktor bey, bana bir aspirin ver! Çok ağrıdı bugün şuram...” E doktor bakar, aspirin fena bir ilaç değil.

“—Peki, al aspirin, yemeklerden şu kadar saat sonra, suyla iç! İstersen çabuk tesir etmesi için çay ile iç!” falan.

Tamam, istedin, istediğini verdi doktor. Fakat doktor seni biliyor ki, sen aspirini yediğin zaman, senin midende ülser var, gastrit var, o aspirin midede kanama bile yapar, dokunur sana... O zaman der ki:

“—Ben sana başka bir ilaç yazayım, sen aspirin alma! Sakın ha, midene dokunur.” der.

Onun yerine bir başka ilaç verir. Ama maksat nedir? Gene senin ağrının geçmesidir.

Demek ki insan bir şey ister, ama istediği uygun değilse, Allah daha âlâsını verir.

Bazen de öyle bir şey ister ki olmaz, ömrü bitmiştir, ömür ister. Şöyle olacaktır, şarttır öyle olması, takdir-i ilahi, başka türlü ister. O zaman da sevap verir Allah. O zaman da defterine sevap yazılır kişinin.

“—Kulum sen böyle istedin ama bu olacak bir şey değil. Artık bu böyle olmayacak, ben böyle takdir eyledim, şöyle olacak.” buyurur. Başka türlü yapar ama o istediğinden gene insan ecir kazanır

Onun için, ayakkabınızın bağcığı kopsa bile

Allah'tan isteyin!

Allah'tan isteyin, gayriden istemeyin, gayriye el açmayın!

Allah-u Teâlâ Hazretleri bizi kendinden gayriye el açtırmasın... Kimsenin önünde boyun büktürmesin... Kimsenin karşısında hor zelif eylemesin...

c. Satranç Oynamak

Bu da sahih bir hadis diye rivayet edilmiş. Ebu Mûsa el- Eş'arî'den, ve daha başka kaynaklardan da rivayet edilmiş. Bu hadis-i şerifte satranç oyunuyla ilgili peygamber SAS buyurmuş ki:³

مَلْعُونٌ مَنْ لَعِبَ بِالشَّطْرَنْجِ، وَالنَّاظِرُ إِلَيْهَا،
كَالْآكِلِ لَحْمِ الْخِنْزِيرِ

(عبدان وأبو موسى وابن حزم عن حبة بن مسلم مرسلًا)

(*Mel'unun men laibe bi'sş-şatrancı, ve'n-nâziru ileyhâ, ke'l-âkili lahme'l-hinzir*)

(*Mel'unun*) Mel'undur, (*men laibe bi'sş-şatranc*) satranç oynayan kimse..." *Bi'sş-şatranc*, veya *şitranc* diye kesreyle de olur diye yazmış Hocamız.

"Satranç oynayan mel'undur. (*Ve'n-nâziru ileyhâ*)

³ Ahmed ibn-i Hanbel, *el-Vera'*, c.I, s.92; İbn-i Esir, *Üsdü'l-Gâbe*, c.I, s.233; Hubbetü'bnü Müslim Rh.A'ten.

Kenzü'l-Ummâl, c.XV, s.215, no:40636; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XIX, s.455, no:21203.

Bu oyuna bakan da... (Ke'l-âkili lahme'l-hinzir) Hinzır eti yiyen gibidir." Hinzır eti haramdır. Yani haram bir iş yapan kimse durumundadır.

Şimdi bu satrancın oynanmasının doğru olmadığı, Ebu Hanife'nin görüşü... Maliki mezhebi ve Ahmed ibn-i Hanbel, bu gibi hadis-i şeriflerden haram olduğuna kâil olmuşlar. Bizim mezhebimiz de böyle.

Neden oluyor? Oyundur, eğlencedir, keyiftir, vakit öldürmektir; müslümanın ömrü azizdir, kıymetlidir, yapılacak daha mühim işler vardır. Senin karnın tok, sırtın pek, işin tıkırında, hiç başka şey düşünmüyorsun, fakat nice nice insanlar var yardıma muhtaç. Nice nice insanlar var cahil. Sen bir şey biliyorsan ilimle onlara faydalı olmağa çalış. Sen zengin bir kimseysen şey yap.

Şöyle geziyorum sokaklarımızda, Ankara'da İstanbul'da, bakıyorum, pislik içinde! Ya bu sokakta bir apartmanın içinde on- on beş aile oturuyor. Yani hepsinden onar lira alsa insan değil mi ne kadar para eder. Yüzer lira alsa insan ne kadar para eder. Kendisi yapmayacaksa birisini tut, şu sokağın çöpünü toplaşın...

Evet çöpçünün belediyenin yapması lazım ama ben iki senedir o yoldan geçiyorum, o çukur öyle duruyor, yapılmıyor, yapılmamış. Akrabalar gelir, plan yapar veyahut küt arabanın tekeri içine kaçır veyahut yağmur yağdığı zaman su dolar. Oradan araba geçtiği zaman, teker bir battığı zaman yandakilerin tepeden tırnağa çamur şöyle bir sıvar. E temizleyiver. Ya kendin temizle, ya da:

“—Arkadaşlar bir verin bakalım yüzer lira!”

“—Ne olacak?”

“—Karışma ötesine. Mahallemizi bir intizama sokacağız. Şurayı bir düzeltiver, şu yıkık tarafı bir tamir yapiver. Şuradaki çöpü bir ativer, şu sokak şöyle bir temiz sokak olsun. Çukurları toprakla dolduruver, şöyle bir tepiver üstünü, bir çukurluk kalmasın!”

Evet belediye gelir, ondan sonra gene asfalt yapar yapacaksa ama yetişemiyor. Bizim belediyelerimiz fakir bir millet oldu. Veyahut herkes vazifesini çok iyi bilmiyor, tenkit etmek istemiyorum yani. Ben ahaliyi tenkit ediyorum. Vazifeliler vazifelerini yapsınlar yapmasınlar fiili bir durum var ki iki senedir o sokakta o çöp, o sıkıntı, o mezbelelik, o çukurluk duruyor mu? Duruyor. E oradakiler düzeltsinler. Yani belediye düzeltseydi, düzeltmedi. Sen düzeltiver. Yani demek istiyorum ki yapılacak iş çok.

Bu cami veyahut başka bir cami bakıyorsun doluyor ağzına kadar cemaat var. Caminin çevresi bakıyorsun mezbelelik. Otlar, şeyler sarmış etrafı, pislik. Yanda bir yurt var, artıkları bilmem neleri, çöpçüler onu alırken güzel almamışlar, mahalleye saçılmış falan. Olmaz. Derle toparla! Bahçesini belle, giriş, bir iki fidan dik. Güzelleştir yani.

Peygamber SAS Efendimiz buyurdular ki:⁴

⁴ 108 Müslim, *Sahîh*, c.I, s.93, *Iman* 1/39, no:91; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.399, no:3789; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XII, s.280, no:5466; Hâkim, *Müstedrek*, c.IV, s.201, no:7365; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.V, s.160, no:6192; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.VI, s.367; Ebû Avâne, *Müsned*, c.I, s.39, no:85; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

Hâkim, *Müstedrek*, c.I, s.78, no:70, Abdullah ibn-i Amr RA'dan. Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.VIII, s.203, no:7822, Ebû Ümâme

إِنَّ اللَّهَ جَمِيلٌ، يُحِبُّ الْجَمَالَ

(م. حم. حب. ك. هب. عن عبد الله بن مسعود)

(*Inna'llàhe cemîlün yuhibbü'l-cemâl*) “Allah güzeldir, güzelliği sever.”

Bakın ne kadar güzel bir hadis-i şerif. Bunu böyle kocaman yazıp da Güzel Sanatlar Akademisi'nin kapısına asmamız lazım.

(*Inna'llàhe cemîlün*) “Şüphesiz ki Allah-u Teâlâ Hazretleri güzeldir, (*yuhibbü'l-cemâl*) güzelliği sever.”

Her şeyin güzeli olsun, güzel yapalım! Yaptığımız şey tertemiz, güzel olsun. Boş duracağına, satranç oynayacağına...

“—Efendim akı geliştirir.”

Akıl öteki türlü daha çok gelişir. Sen aklını etrafa, insanlara faydalı olmağa harca, pratik akıl daha iyi olur.

Herkes Allah razı olsun der. Bil ki, bir kimse candan “Allah razı olsun!” dedi mi, bir yaşlı

RA'dan. Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VII, s.78, no:6906, Câbir RA'dan.

Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.II, s.320, no:1055; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.V, s.163, no:6201; Kudâî, *Müsnedü's-Şihâb*, c.II, s.143, no:1067; Ebû Saîd el-Hudrî RA'dan. Taberânî, *Müsnedü's-Şâmiyyîn*, c.III, s.299, no:2322; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Taberânî, *Müsnedü's-Şâmiyyîn*, c.III, s.330, no:2420; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.528, no:7748, 7763, 7769; c.VI, s.642, no:17188- 17190; *Câmiu'l-Ehâdis*, c.VIII, s.12, no:6775-6781.

teyze “Ah evlâdım, Allah senden razı olsun!” dedi mi, tamam. Veyahut bir ihtiyar; “Evlâdım iyi yaptın, Allah razı olsun!” deyiverse, ak sakallı bir ihtiyar...

Veyahut bir arabayla geçen bir kimse;

“—Yâ ben bu sokaktan geçende geçmiştim, tekerim patladı, Efendim bilmem ne yayı bozuldu, şöyle oldu böyle oldu. Bak şimdi doldurmuşlar, yapandan Allah razı olsun!” dedi mi; tamam...

Böyle şeyler yapalım. Yani işe yarayan bir şey yapalım!

Ne oluyor satranç, dama, iskambil, domino oynayınca? Sabahtan akşama millet yine de sıkıntıdan patlıyor. Sıkıntıdan patlarsın elbet, bir iş yapmıyorsun ki... İş yapan adam, akşamın nasıl olduğundan haberi olmuyor.

“—Hay Allah, bugün de gene akşam mı oluverdi? Tüh, daha ben işleri tamamlayamadım.” diyor.

Bu günlerin geçmediği tembel insanlar için. Sen bir iş yapmak iste bak nasıl geçiyor, böyle rüzgâr gibi geçiyor zaman. İş yapmak istediğin zaman görülüyor. Hasılı boş şeylere harcanmamanın bir işareti oluyor bize, değil mi? Boş şeylere harcamayalım diye vakitlerimizi, dolgun hayırlı bir tarzda geçirelim diye bir işaret oluyor.

Kimisi de geçiyor böyle bir oyun oynayan, iki kişi oyun oynuyor. Efendim, papazı at, kızı ver, üçlüyü şey yap, sineği şöyle yap filan. Efendim iki kişi oynuyor bir sürü insan da onun başında lak lak, lak lak bomboş vakitler... İslâm’a sığmaz

işler. Ondan sonra her işimiz yüzüstü.

d. Güzel Yüz ve Güzel İsim

Bu hadis-i şerif İbn-i Abbas RA'dan rivayet edilmiş. İbn-i Hibban'ın kitabında mevcut. Bu hususta başka hadis-i şerifler de var, mânâyı takviye eden. Peygamber Efendimiz buyurmuşlar ki:⁵

مَنْ آتَاهُ اللَّهُ وَجْهًا حَسَنًا، وَاسْمًا حَسَنًا، وَجَعَلَ هُ
فِي مَوْضِعٍ غَيْرِ شَائِنٍ لَهٗ، فَهُوَ مِنْ صَفْوَةِ اللَّهِ عَزَّ
وَجَلَّ

(هـ.ب. كـر. عن ابن عباس)

RE. 394/8 (*Men âtâhu'llâhu vechen hasenen, ve'smen hasenen, ve cealehû fi mevdii gayri şâinin lehû, fehüve min safveti'llâhi min halkihî*)

(*Men atau'llâhu vechen hasenen*) “Allah her kime ki bir güzel yüz vermiştir, (*ve'smen hasenen*) ve bir de güzel isim nasib etmiştir ve onu kendisi için ar ayıp olmayan bir mevkiye oturtmuştur, bir mevkide, bir mahalde bulundurmuştur. Bu Allah'ın seçkin, süzme kullarının seçkinlerindedir. Seçme kullarından bir kul demektir.” diyor Peygamber Efendimiz.

⁵ Taberani, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.IV,s.386, no; 4506; Beyhaki, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.278, no:3543; Heysemi, *Mecmaü'z-Zevaid*, c.VIII, s.355, no:13731; İbn-i Adiy, *Kamil fi'd-Duafa*, c.III, s.320; İbn-i Asakir, *Tarih-i Dimaşk*, c.XLVIII, s.362; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Camiü'l-Ehadis, c.XIX, s.459, no:21215; *Keşfü'l-Hafa*, c.I, s.177, no:527.

Bir başka hadis-i şerif hatırlıyorum ki, Peygamber SAS hazretleri buyurmuşlar:

“—Allah-u Teâlâ Hazretleri bir kula bir güzel yüz nasib etsin, bir de güzel huy nasib etsin de onu cehenneme atsın, bu olmaz. Demek ki iyilik murad etmiş, iyi yüz vermiş; iyilik murad etmiş, iyi huy nasib etmiş, cehenneme de atmaz demek. O güzellikler onu cennetine sokacağıının emaresi gibi olur.”

Güzel yüzden murat insanın kaşının gözünün, kirpiğinin güzelliği olabilir ama burada diyor ki: Bu güzellikten ruhânî bir güzellik de olabilir. Meselâ çok güzel bir insan olabilir de merhaba dersin, yüzünü ekşitir, ters bir cevap verir, hiç de hoşuna gitmez insanın.

Eski kitaplarda okumuştum, hakimin birisi, yani filozof akıllı uslu böyle derin düşünen bilen bir kimse, hikmet sahibi bir kimse. Çok yakışıklı bir delikanlı görmüş uzaktan, boyuna posuna, yüzüne, cemâline hayran olmuş. Yanına yanaşmış, birkaç söz söylemiş, o da yüzünü gözünü buruşturup abuk sabuk ters, hoş olmayan cevaplar verince yüzünü döndürmüş, demiş ki:

إِنَاءُ الذَّهَبِ وَفِيهِ حَلٌّ

(*İnâü’z-zehebi ve fîhi hallün*) “Altından bir kap ama içinde sirke var!” demiş. Kap altından, dışı çok güzel ama içi ekşi. İçinde sirke var demek.

Demek ki, güzellik aslında ruhânî bir haldir. Bazen öyle insanlar oluyor ki yanına

gidiyorsun, dış görünüş itibariyle sende güzel bir tesir uyandırmamış olabiliyor. Fakat bir söz söylüyorsun, bir cevap veriyor, bakıyorsun sesinin tonu, düşünce tarzı, meseleyi ele alış tarzı hemen hoşuna gidiveriyor. Yani varsın dış görünüşü hoş olmasa bile, bir ılık his insanın içine yayılıyor, sevebiliyor.

Bazen de yüzü gözü güzeldir ama, “Dışı seni yakar, içi beni yakar!” dediği gibi, insan beğenmiyor.

Onun için, yüz güzelliğinden murat belki *beşâsetü'l-vech*, insanın tatlı dilliliği, başka insanlara hoş bir şeyle bakışı ve insanlar üzerinde iyi bir tesir bırakması olabilir. *Allahu a'lem bi- muradı nebî SAS.*

(*İsmen hasenen*) “Bir de güzel bir isim nasib etti mi...” diyor Peygamber Efendimiz. Bu ismin güzelliği de pek çok hadis-i şeriflerde işaret edilmiş.

Bir keresinde Peygamber Efendimiz’e bir şahıs gelmiş.

Peygamber Efendimiz ona:

“—Senin ismin ne?” diye sormuş.

O da demiş ki:

“—*Hüzn* veya *Hazen*” olabilir, hareke yok bilemiyorum. İkisi de Arapçada caiz olan bir şey.

Demiş ki Peygamber Efendimiz:

أنت سهْلٌ

(*Ente sehlün*) Hayır sen hüzün değilsin, sen sehlisin. Niye değiştirmiş ismini, niye öyle

demiş? *Hüzn*, üzüntü, mahzunluk demek. *Sehl* ne demek? Kolaylık, hoşluk demek.

Biliyorsunuz Hudeybiye musalahasında karşı taraftan gelen murahhasın adını öğrendi peygamber Efendimiz, ismi Süheyl olunca, tamam işimiz kolay olacak dedi. Gelenin isminden tefe'ül eyledi. Yani buna hayra yormak derler. Böyle isimlere hayra yorardı.

Bu devirde hakikaten bazen bazı isimler oluyor, “Allah Allah, fesübhànallah, nereden taktı baban sana bu ismi?” diye insan hayret ediyor.

Bizim Hocamız da zaman zaman değiştirirdi isimleri, Efendim senin ismin şöyle olmasın da hadi Abdurrahman olsun, falanca olmasın da filanca olsun diye söylerdi.

Demek ki yüzü hoş, ya maddi hoşluk ya mânevi böyle mültefit olması dolayısıyla hoşluk. İsmi de hoş olursa, (*ve cealehu mevdiin gayri şâhinin lehû*) Onu şeyn olmayan, ar olmayan bir mevkide kılmışsa Allah, bu mevki tabii mânevi mevkii, insanlar arasındaki itibarı demek olabilir. Yani insanlar seviyorlar, itibar ediyorlar, iyi insan sayıyorlar.

İnsanların insan hakkındaki hükmü önemlidir. Kırk kişi bir insanın iyiliğine şehadet ederse, hani geçmişti ya evvelki derslerde hadis-i şerifler:

“—Ben o kulum hakkındaki ilmimi bir tarafa bırakırım, kardeşlerinin onun hakkındaki şehadetine itibar ederim*” buyuruyor Allah-u Teâlâ Hazretleri.

Onun için insanın başkalarına hüsn-ü şehadette

bulunması iyidir. Kendisinin de böyle başkalarının hüsn-ü şhadette bulunmasını sağlayacak tarzda hareket etmeğe çalışması uygundur. İnsanların değerlendirmesinin kıymeti var. Onun için denmiş ki:

*Bil elsine-i halkı,
Aklâm-ı Hak ey Hakkı
Öğren edeb ü hulku
Mevlâ görelim n'eyler,
N'eylerse, güzel eyler...*

İbrahim Hakkı Erzurumî'nin o *Tefviznâme* isimli meşhur şiirinden bir iki mısradır bunlar. Hadis-i şeriften alınmıştır mânâsı. Halkın dillerini, lisanlarını, konuşmalarını sen Hakk'ın kalemleri bil. Hak sözleri yazan kalemler bil. Yâni söyletene bak demek. Yani söylenen söze itibar et demek.

Demek ki, insanların arasında şöyle bir de hoşça mevki varsa... Yüzü güzel, ismi güzel, insanlar indindeki mevkii, makamı güzel... Kimse ona yani ar ve edep, şeref bakımından ta'nda bulunmuyor. İtibarlı bir kimse.

(*Fehüve min safveti'llâhi min halkihi*) "O Allah'ın kulları içinden, mahlûkatı içinden seçmiş olduğu bir kuldur. Seçkin kullarındandır." demek. *Safve*, seçkin demek. *İstafâ*, seçmek süzmek mânâsına geliyor. Süzölmüş, üste çıkabilir diye düşüncecek olursak yüzümüzü güleç yüzlü turalım. Abus çehreli olmayalım. Tatlı dilli olalım. Çocuklarımızın isimlerini güzel isimler koyalım.

Meselâ; Cengiz ismi, bilmiyorum içinizde bu isim var mı? Bu ismi koymuşuz. Koymuşuz ama Cengiz müslüman değildi. Orduları geldi, İslâm Alemi'ni tarumar eyledi. Hülâgü ismini koymuşuz. Hülâgü geldi Bağdat'ı yaktı, yıktı. Bağdat'ta taş üstünde taş, gövde üstünde baş bırakmadı. Kestikleri adamların kanından dolayı Dicle bir müddet kırmızı aktı. Kütüphanelerdeki kıymetli yazma kitapları nehre attılar. O kitapların mürekkeplerinden Dicle siyah aktı. Ne zulümler oldu.

E şimdi müslüman olanın başımızın üstünde yeri var ama müslüman değil adam, ona mı benzetmek istiyorsun? Çocuğun öyle mi olsun? Öyle mi istiyorsun söyle bakalım? Çocuğun alsın silahı eline, gitsin insanları koyun boğazlar gibi boğazlasın, kanlarını akıtsın. Ondan mı istiyorsun?

“—Efendim itibarlı bir padişah, dünyaları fethetmiş; ben de çocuğum öyle olsun istiyorum.”

E dünyaları fethetmiş nice mübarek insanlar var. Onlardan birinin adını koy! Güzel bir isim koy.

Veyahut ad koyuyorlar hayvan isimlerinden, yırtıcı kuş isimlerinden biri oluyor. Yâni ismi güzel koyalım! Efendimiz itibar eylemiş isimlere...

e. Kim Allah Sevgisini Tercih Ederse

Hız. Aişe Validemiz'den rivayet edilmiş bir hadis-i şeriftir bu. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki:⁶

مَنْ آثَرَ مَحَبَّةَ اللَّهِ عَلَى مَحَبَّةِ نَفْسِهِ، كَفَاهُ اللَّهُ مِ
وُؤْنَةَ الْنَّاسِ

(أبو عبد الرحمن السلمى عن عائشة)

RE. 395/1 (*Men âsere mahabbeta'llâhi alâ mahabbeti nefsihi, kefâhu'llâhu meûnete'n-nâs*)

(*Men âsere mahabbeta'llâhi alâ mahabbeti nefsihî*) “Kim kendi nefsinin sevgisine Allah'ın sevgisini tercih ederse, (*kefâhu'llâhu meûnete'n-nâs*) Allah halkın eza cefasından, sıkıntısından, meşakkatinden ona kifayet ihsan eder; onu kurtarır, hayırlara erdirir, müstağni kılar demek.

Şimdi bu hadis-i şerifi biraz üzerinde düşünerek açmağa çalışalım:

(*Asere-yüsiru-isar*) Tercih etmek demek. İnsan bir şeyi bir şeyden yeğ tutarsa, bunu böyle yapmak bana daha iyi derse... Mesela şair demiş ki:

Elin kâşânesinden gûşe-i virânemiz yeğdir.

“Başkasının sarayından, konağından benim viran kulübeciğim daha iyidir.” demiş.

⁶ *Kenzü'l-Ummal*, c.XV, s.790, no:43127; *Camiü'l-Ehadis*, c.XIX, s.460, no:21217.

Allah'ın muhabbetini tercih ediyor. Allah'ın muhabbeti nedemek hocam?

Allah'ın muhabbeti iki manaya anlaşılabilir. Bir, buradaki izafet, masdarın faile izafeti olur. Allah'ın sevmesi. Allah'ın bir şeyi sevmesi. Allah neyi seviyor? Allah sabredenleri seviyor, Allah şükredenleri seviyor, Allah muttakileri seviyor, Allah muhsin kullarını seviyor, Allah kendi yolunda cihad edenleri seviyor, Allah-u Teâlâ Hazretleri temiz kulları seviyor. Allah'ın bir şeyleri sevmesi.

Muhabbetü'n-nefs de, yine kişinin bir şeyi sevmesi. Biz de neyi severiz? Çoluk çocuk severiz, para severiz, mevki severiz, makam severiz. Methedilmeyi, alkışlanmayı severiz, beğenilmeyi severiz. Güzel manzaralı yerleri severiz. Safal ağaç altlarında, çimenlerin üstünde yan gelip uzanmayı severiz. Güzel yiyecekler, içecekler yemeyi, içmeyi severiz. Değil mi?

Böyle olursa, o zaman mânâ şu olabilir: Allah'ın sevdiklerini kendi sevdiklerine tercih ederse insan... Yani Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin sevdiği şeyleri sevmeye, kendisini ona göre akort etmeğe, ayarlamaya çalışır, her şeye o gözle bakarsa, o zaman ne güzel bir sıfat olur.

Allah-u Teâlâ Hazretleri onu insanlardan müstağni kılar. Himaye eder. İnsanların sıkıntılılarından onu kurtarır, insanlara muhtaç etmez, korur mânâsına gelir. Biz filhakika böyle yapmalıyız.

Bizim sevgilerimize aldırma!.. Bizim nefsimizin sevgisi yemek, içmek, yan gelip yatmak ve sairedir. Ama bu tenin, bedenin, nefsin arzuları süfli arzulardır. Hayatın idamesi için Allah bizim içimize bu arzuları vermiş, iyi yerde kullanalım diye. Niye yemek istiyoruz? Eğer o iştah olmazsa bu beden zayıflar, zayıflar; yemek yemeye yemeye yıkılır kalırız bir tarafta... Vücut vazife yapamaz.

O vazifeyi yapsın diye Allah bizim içimize bir iştah koymuş. Yoksa sen sofranın başına geçtiğin zaman, bir danayı buduyla kafasıyla her tarafını ye bitir, ondan sonra daha var mı de diye yapmamış ki. Efendim karınlarını doyurmuşlar, baklava tepsisini getirmiş. Kaç çeşit yemek yemişler.

Aile dostumuz bir doktor vardı. Allah selâmet versin, şaka mı anlattı, ciddi mi bilmiyorum. Yemek yemişler, bitmiş. Ondan sonra şöyle bir otuz, otuz beş santim çapında gösterdiğine göre bir tepsi içinde baklavayı getirmiş koymuş ev sahibi.

Ama çorba içmişler, pilav yemişler, tatlı yemişler, sebze yemişler vesaire, sonunda da o kadar baklava getirmiş. Üç kişi var sofrada. Bir tanesi takılmış demiş ki

“—Ya bizi bu kadarcık yemekle mi evinden göndereceksin?” deyince, yani baklavayı getirdin artık, başka yemek yok demek ki, deyince ev sahibi kaybolmuş.

Ben artık, (*el-uhdetu ale'r-râvi*) derler, yani mesuliyet ravinin üzerinedir. Ben duydum bu kulaklarımla, onu naklediyorum.

Biraz sonra geldi, bir tepsinin içine yirmi beş tane yumurta kırmış diyor. O kadar yemek yemişler, bitmiş, baklavaya gelmiş sıra, yirmi beş tane yumurta kırmışlar. Onu da yemişler, sıyırmışlar.

E bu ne kadar yiyeceğiz? Bir doktora sormuşlar eski hekime, hakime sormuşlar:

“—Ne kadar yiyelim?”

Demiş ki:

“—İki yüz dirhem yeyin!”

“—Bu miktarla ne olur? Ayakta duramayız bununla...” demişler.

“—Benim bu dediğim miktarı yersen, bu seni ayakta tutar, taşır seni bu. Bunu yediğin zaman gezersin, tozarsın, dinç bir kimse olarak yaşarsın. Bunun üstüne ne yersen, sen onu taşımak zorundasın. Sen onun hammalı olmak durumuna düşersin.” demiş.

Güzel bir söz, hoşuma gitti. Ölçülü yemek, Peygamber Efendimiz’in tavsiye ettiği bir şey.

Eh, böyle yemeyi, içmeyi, gezmeyi, tozmayı sevmenin içimize konulmasında bir hikmet var. Allah her şeyi hikmetle, yerli yerince yapmıştır. Tabi olacak. Ama onu ters istikamette kullanmamamız lazım. Midenin iştahını ölçülü yerde bırakmak lazım.

Eh, kadının erkeğe karşı bir muhabbetini koymuş Allah. Erkeğin kadına karşı bir muhabbet koymuş ki, yuvalar kurulsun, evlatlar büyüsün... Bir aile ocağı olsun, o ailede sıkıntılara göğüs gerilsin, evlatların sıkıntılarına göğüs gerilsin de büyütülsün. Anaya bir evlat şefkati vermiş,

Allah... Gece uyku uyumaz, yemez yedirir, giymez giydirir evladını büyütür.

Bunların hepsi güzel ama haram tarafa yöneldiği zaman fena... Yani yerinde kullanmadığın zaman fena oluyor. Her şeyi yerli yerinde kullanmak lazım. Onun için bizim bu nefsimizin şeyleri yerine silelim biz bunları, Allah neyi sevmişse ben onu sevmeğe, Allah neye kızmışsa ben ona buğz etmeğe, her işimi ona ayarlamağa çalışırım derse insan Allah onun vekili olur, her işini rast getirir, korur, kurtarır, işlerini kotarır demek.

İkinci mânâ, mahabbetallah mastarın mef'ulüne izafesi olursa, o zaman demek olur ki Allahı sevmek, Allah'ın bir şeyleri sevmesi değil de Allah'ı sevmeği, nefsini sevmeye tercih ederse.

Biz hepimiz kendi nefsimizi seviyoruz. Hepimiz kendimize aşıkızdır. Mehmet Akif'in bir güzel, biraz da acı bir sözü var, biraz da yani sitemli bir sözü var. diyor ki:

*Tek hakikat var bellediğim dünyadan,
Elli atmış sene gezdimse de şaşkın şaşkın.
Hepimiz kendimizin bağıры yanık aşığıyız.
Sade ilanı çekilmez bu acayip aşkın.*

Hepimiz diyor Mehmet Akif dolaşmış da, bir çok insan tanıdım demek istiyor, bir hakikat var gördüğüm diyor, herkes kendisine hayran, herkes kendisini beğenmiş, herkes kendisine aşık diyor. Susarsa ne ala, herkes aşık da susarsa neyse. Ama bir de ilan edildi mi bu çekilmez oluyor diyor yani insanın kendi kendisini sevmesi,

kendine hayranlığı, kendini beğenmişliği yok mu? O ilan edildi mi ortaya, ilan-ı aşk derler ya, onu kastederek söylüyor o şeyi. O zaman çekilmez olur diyor.

E biz böyle kendimizi, nefsimizi severiz. Evvela can deriz. Evvela can, sonra canan diyoruz. Yiyelim içelim şey yapalım, artık yiyemez hale gelince buyur sen de ye deriz, yani biz yiyemeyeceğiz, nasıl olsa yemek bozulacak hadi gel buyur sen de ye deriz. Önceden çağırıydın ya. Ne olur ne olmaz, belki karnın doymaz diye o zaman çağırmıyor, tam doyduktan sonra veriyor. İnsanoğlu böyle.

İşte Allah'ı sevmeyi kendi nefsini sevmeye tercih ederse demek olabilir. O da çok güzel bir mana. O mana da doğrudur. Sevilecek ne var? Bir türkü duydum, ama hoşuma gitti manası. Yani nereye tatbik edersen nereye çekersen oraya gider manası:

Seversen bir güzel sev, çekme çirkin derdini.

Güzeller güzeli Allah-u Teâlâ Hazretleri. Her türlü güzelliği halk etmiş olan, her türlü sanatın kudretin kuvvetin gücün güzelliğinin kemalin sahibi olan Allahuteala. Seveceksen onu sev! Şunu seviyorsun, bunu seviyorsun, şu tarafı güzel ama bu tarafı fena. Gül güzel ama dikenini var. Gül yağı güzel ama sürüyorsun biraz sonra uçup gidiyor. Her şeyin böyle kendine göre bir kusuru var ama Allah-u Teâlâ Hazretleri sübhandır; yani her türlü kusurdan münezzehtir. Seversen onu sev. Bağlanacaksın gönlünü ona bağla. Niye nefsini seversin, kendini beğenirsin? O mana

çıkarak. O da manaların güzellerinin güzelleridir yani. En hoş manadır. Allah bize kendi sevgisini, yani muhabbetullahı, Allah sevgisini gönlümüze ihsan eylesin... Onu seven ve onun sevgisini her şeye tercih eden kimselerden eylesin.

Biliyorsunuz hadis-i şerifte buyuruyor ki Peygamber Efendimiz bir insan Allah ve rasulünü onların dışındaki her şeyden daha çok sevmedikçe iyi mü'min olmaz. En çok kimi sevmemiz lazım bizim? Allah'ı sevmemiz lazım! Ondan sonra Allah'ın elçisini severiz, Rasulünü; o göndermiş diye. Kur'anını severiz, kitabı diye. Emrini severiz, buyruğu diye. Yasağını severiz, o yasaklamış diye.

Yasağı da güzel, emri de güzel! Her şeyi güzel... Lütfu da hoş, kahrı da hoş... Hepsi yerli yerinde... İnsan işte o seviyeye ulaşırsa, ne mutlu. Bundan mahrum olursa, fani lezzetlere gönlünü kaptırırsa, bir başka hadis-i şerifte geçti ki, *Münebbihat*'ta da geçiyor:⁷

---

⁷ Hâkim, Müstedrek, c.IV, s.360, no:7921; Taberani, Mu'cemü'l-Evsat, c.IV, s.306, no:4278; Beyhaki, Şuabü'l-İman, c.VII, s.349, no:10541; Kudâi, Müsnedü'ş-Şihab, c.I, s.435, no:746; Heysemi, Mecmaü'z-Zevaid, c.II, s.522, no:3529; Sehl ibn-i Sa'd RA'dan.

Beyhaki, Şuabü'l-İman, c.VII, s.348, no:10540; Tayalisi, Müsned, c.I, s.242, no:1755; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

İbn-i Asakir, Mu'cem, c.I, s.304, no:619; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Deylemi, Müsnedü'l-Firdevs, c.III, s.43, no:8418; Heysemi, Mecmaü'z-Zevaid, c.X, s.376, no:17645; Hz. Ali RA'dan.

Kenzü'l-Ummal, c.VII, s.782, no:21388; Keşfü'l-Hafa, c.II, s.59, no:1731; Camiü'l-Ehadis, c.I, s.196, no:316.

أَتَانِي جِبْرِيلُ، فَقَالَ: يَا مُحَمَّدُ، عِشْ مَا شِئْتَ،
فَإِنَّكَ مَيِّتٌ؛ وَأَحِبِّ بٌ مَنْ شِئْتَ، فَإِنَّكَ مُفَارِقُهُ؛
وَاعْمَلْ مَا شِئْتَ، فَإِنَّكَ مَجْزِيٌّ بِهِ

(ك. هب. عن سهل بن سعد؛ هب. عن جابر؛ حل. عن علي)

(*Etânî cibrîl, fekàle*) Cebrâil AS geldi ve şöyle dedi:

1. (*Yâ muhammed, iş mâ şî'te*) “Nasıl istersen öyle yaşa; (*feinneke meyyit*) ama, bil ki sonunda öleceksin!
2. (*Ve ahbib men şî'te*) Kimi seversen sev; (*feinneke müfârikuh*) bil ki bir gün o sevdiğinden ayrılacaksın!
3. (*Va'mel mâ şî'te*) Nasıl istersen öyle amel et! İster hayır, ister şer... (*Feinneke mecziyyün bih*) Muhakkak o yaptığın amelin karşılığını göreceksin!”

Cebrail AS gelmiş Peygamber SAS Efendimize, biz de ibret alalım diye böyle buyurmuş:

“—Kimi istersen onu sev. Buyur, serbest. İşte önünde koca bir kâinat. Beğen beğenebildiğini, sev sevebildiğini. Ama hiç unutma ki bir gün ayrılacaksın!”

Köşkü seversin, sarayı seversin, ticareti seversin, evladı seversin, oğulu seversin, geleceği seversin, parayı seversin, pulu seversin, mevkiyi seversin, makamı seversin...

Sana bir tane yetmiyor mu? İnsanoğlu, hepimiz kusurluyuz ama bırakıp gideceğiz. Hepsini bırakıp gideceğiz. Ne para bize kalacak, ne ticaret bize kalacak, ne ün bize kalacak.

Allah bize onları tasarruf imkânını vermişken, onları hayırda kullanmayı nasip etsin... Geride biriktiririz biriktiririz, zekât vermeyiz, sadaka vermeyiz, hayır yapmayız, saklarız ve de paraları, ölür gideriz, mirasçılar kemal afiyetle yer, hesabı sana kalır. E sen hayır hasenatını yap, ahiretini kazan, filanca köye çeşme yaptır, filanca yola köprü yaptır, derenin içinden geçemiyor vasıtalar, sulara batıyorlar, Efendim filanca yerde filanca hayrı yaptır. Etrafında hayır yapacak çare ara. Gelip geçici fani bir dünya.

Bu dünyanın fani olduğunu herkes biliyor da, bak kâfirle müslümanın farkına... Kafir diyor ki:

“—Ben bu dünyada faniyim, bir kere gelirim; ne kadar kâim alırsam o kadar kâim alayım!”

Vur patlasın, çal oynasın eğlenmeye yöneliyor. Mü'min öyle yapmayacak. O kâfir o, zavallılık, cehenneme gidecek. Dünya onun cenneti işte. Burada gördü göreceği neyse, ahirete gitti mi mahvolacak. Biz ne yapacağız? Biz ahirete göre hazırlanacağız. Biz mâdem faniyiz, o halde bu hayatta, bu günde Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin rızasını kazanmaya çalışacağız.

Ömür bitti mi, ecel geldi mi bitti. Defter-i âmâli kapanır çoğu insanın, bitti. Geçmiş olsun. Tam can hulkuma geldiği zaman:

“—Filanca tarlamı filanca vakfa bağışladım. Filanca şeyi filanca yere verin...”

Geçmiş olsun. Aklın neredeydi daha önce? Varisler, onu üçte birinden fazlasını dilerse şey yapmazlar. Vasiyet ederse etsin derler. Gitti artık fırsat. Tam can hulkuma geldiği zaman olur mu?

Aklın başındayken, dinçken hayrını hasenatını yap, zevkini safasını sür hayır yapmanın. El-hamdü lillâh, şu köprüyü yapmayı Allah bana nasip etti. Bak şunun içinden geçerken katırlar devrilirdi, insanlar ıslanırdı. Ne güzel rahat rahat geçiyorlar. Şu köyde bir kurtlu su içmiştim, sarnıçta Efendim bilmem bahar yağmurlarından birikmiş suları içmiştim de sonra işte bir artezyen vurdurdum bir çeşme oldu gürül gürül şimdi herkes içiyor elhamdülillah bana nasip etti

“—Yâ Rabbi, bu hayrı yaptırdığın için çok şükürler olsun... Sadaka-i cariyeye, ben öldükten sonra bu sudan istifade edildikçe benim defterime sevap yazılacak!” diye sevin.

Bir ağaç dik, bir dut ağacı dik. Dutunu kuşlar yediği zaman bile senin defterine sevap yazılacak. Yolcu gelip gölgesine oturduğu zaman bile, yani dut ağacı değil ki maksat. Ağacın hangisi olursa olsun, hayrın hangi çeşidi olursa olsun, istifade edildikçe sevap olacak. Eser bırak!

غرض نقشیست کز ما باز ماند

که هستی را نمی بینم بقایی

Garaz nakşist kez mâ baz mâned.

Ki hestî râ nemî bînem bakâyî

“Bu dünyada bir nakış bırakmaktır maksat; çünkü bakıyorum varlığın bir bekâsı yok!” diyor Şeyh Sa’dî...

Varlığın bekâsı yok. Bir nakış da biz bırakırsak, bir küçük nakış, zarif bir nakış.

“—Bu nakışı filanca nakşetmişti buraya. Arif insanmış, merhametli insanmış, Allah razı olsun!” derler.

“—Parasını götürüp de bir sünnet düğünü için, bir bilmem ne düğünü için, yılbaşı için; şu kadar bin, şu kadar milyon lirayı filanca yerde harcamadı. Böyle hayır yaptı, insanların faydasını düşündü.” derler.

İsterse insanlar demesin. İnsanların demesi mühim değil. Allah der, Allah sever. Onun için hayra yönelelim inşallah.

f. Allah Sevgisi ve İnsanların Sevgisi

Bunun gibi bir hadis-i şerif daha var arkasında. Teberrüken mânâsını okuyalım:⁸

مَنْ آثَرَ مَحَبَّةَ اللَّهِ عَلَى مَحَبَّةِ النَّاسِ، كَفَاهُ اللَّهُ مَوْئِنَةَ آلِ نَاسٍ

(الدَّيْلَمِيُّ عَنْ عَائِشَةَ)

RE. 395/2 (*Men âsere mahabbeta’llâhi alâ mahabbeti’n-nâsi, kefâhu’llâhu meûnete’n-nasi*)

“Kim Allah sevgisini insanların sevgisine tercih ederse, Allah insanların sıkıntısını, meşakkatini onun üzerinden giderir. Ona kefil olur.” mânâsına.

⁸ Kudai, *Müsnedü’ş-Şihab*, c.I, s.275, no:447; Hz. Aişe RA’dan.

Kenzü’l-Ummal, c.XV, s.790, no:43128; *Camiü’l-Ehadis*, c.XIX, s.460, no:21216.

Demek ki, buradaki mânâ biraz daha net olarak ortaya çıkıyor. Yani Allah'ın kendisini sevmesini, insanların kendisini sevip alkışlamasına tercih ederse demek. Şimdi biz bir iş yapıyoruz. Bu işlerin bazısını insanlar alkışlar:

“—Ne iyi, bravo iyi yaptın bu işi!” derler.

Ama Allah'ın rızasına aykırı bir iştir. Makbul bir iş yapmıyorsun ama insanlar alkışlar. Bu devirde hokkabazları alkışlarlar, gülünecek iş yapanları alkışlarlar, rezil kepaze olur adam... Millet güler, alkışlar ki eğlence lâzım insanlara.

Gülerler alkışlarlar ama Allah sevmez. Allah'ın sevgisini bırakıp da insanların alkışını düşünen zarar eder. Allah'ın sevmesini beğenmesini razı olmasını düşünüp de insanları aldırmasa bir insan, işte hakiki müslümanın sıfatı budur.

وَلَا يَخَافُونَ لَوْمَةَ لَائِمٍ

(المائدة: ٥٤)

(*Ve lâ yehâfûne levmete lâîm.*) [Kınayanın kınamasından korkmazlar.] (Mâide, 5/54)

Müslümanların sıfatı nedir? Kınayanın kınamasından korkmaz müslüman. Kınarsa kınasın. Ben Allah'ın emrini yerine getiriyorum, beğemeyen, ne derler, küçük kızını vermesin mi derler, ne olursa olsun. Ben Allah'ın rızasını düşünüyorum diye şey yapabilmeli.

Benim acizane kendi başımdan geçmiş bir hadiseyle bunu açıklayım izah edeyim, Haydarpaşa Numune Hastanesi'nde ameliyat olacağım. Hastane bu, ahiretin iskelesi. İnsan oradan bakarsın tekrar dünyaya geri döner, bakarsın ecel gemisi gelmiştir, bindirirler öbür tarafa gider. İskele...

Hastane bu. Sıhhatli insan gitmiyor ki oraya. Hasta olunca gidiyor insan. Ameliyat olacağım, eh yani ameliyatım çok tehlikeli değil ama, ne de olsa bıçak altına yatacak insan.

Bilmiyorum şimdi var mı? Namaz kılacak yer arıyorum yok. Hastanede namaz kılacak yer yok. Soruyorum namaz kılacak yer var mı, yok. Her yerde de kılamıyorum, çünkü utanıyorum, asıl oraya getireceğim. Utanıyorum. Bir mescit olsa, kapısını açacağım, gireceğim. Saklı saklı ibadet edeceğim. Utanıyorum.

Yani her yer var. Koridorda da kılar insan ama onun için yürek lazım insanda. O zaman benim yüreğim öyle değil, kuş yüreği gibi. Korkuyorum ben, namaz kılacak yer arıyorum. Yok. İçeri dolaştım yok, dışarı çıktım yav ne yapayım, ikindi vakti, akşam yaklaşıyor falan. Sonra içimden bir duygu geldi dedim ki ya gülerlerse gülsünler ne yapayım, kızarlarsa kızsınlar. Bu farz, yapılacak. Allah emretmiş, çimenlerin üstünde durdum, bir namaz kıldım. Yeşil çimen. Ondan sonra, farz namaz.

Yani bunu övünmek için söylemiyorum. Farzları yapmak mecburiyetindeyiz, yapmazsak mes'ul oluruz. Alenî yapılacak farzlar. Ben bunu alenî kılacağım ki, ötekisi de görecek.

“—Haa ben Allah’ın kulu değil miyim, benim de namaz kılmam lazım, benim de vaktim geçiyor, o kılıyor da ben niye kılmıyorum?” diyecek.

Farzlar alenî yapılır, nafîle ibadetler gizli yapılır. Sevabı kaçmasın, gösteriş riya olmasın diye. Bu övünülecek bir şey değil. Şimdi ben orada bir namaz kıldım, zar zor kıldım. Yani başkası görüyor diye utana utana kıldım. Sonradan da o duygu içime yerleşti.

Yahu biz niye insanlardan korkuyoruz?

وَتَخْشَى النَّاسَ وَاللَّهُ أَحَقُّ أَنْ تَخْشَاهُ

(الأحزاب: ٣٧)

(*Ve tahşe’n-nâs, va’llàhu ehakku en tahşâhu*)
[Allah’ın açığa vuracağı şeyi, insanlardan çekinerek içinde gizliyordun. Oysa asıl korkmana lâayık olan Allah’tır.] (Ahzab, 33/37)

Allah’tan korkmak daha layık iken, niye biz insanlardan korkuyoruz? Namaz değil mi kılacağımız? Namaz... İnsanlar ister beğensin ister beğenmesin ben bu namazı kılarım. Hak sözü söylemek Allah’ın istediği, beğendiği bir sıfattır, hakkı söylemek.

“—Efendim ben bunu söylersem kimse beni sevmez, herkes bana darılır, küser.”

Küerse küssün. Ben Allah-u Teâlâ Hazretleri’nin beni sevmesini tercih ederim. İnsanlar isterse cümle cihan halkı bana hasım olsun, gam yemem. Allah sevsin yeter. Yetmez mi? Amennâ ve saddaknâ... Allah sevdi mi yeter.

كَفَاهُ اللَّهُ مَوْئِنَةَ النَّاسِ

(*Kefâhu'llàhu meûnete'n-nâs*) diyor. İnsanların cümlesi bir araya gelse Allah'ın sevdiği bir kimseye zarar veremez, Allah müsaade etmedikçe. Peygamber Efendimiz'e zarar verebildiler mi? Allah-u Teâlâ Hazretleri isteseydi, Peygamber Efendimiz'in kılına şey yaptırtmazdı. Ama sevabı çok olsun diye, başka insanlara nümune olsun diye, meşakkatler de verdi. Dileseydi onu da vermezdi.

وَاللَّهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ

(المائدة: ٦٧)

(*Va'llàhu ya'simûke mine'n-nâs*) [Allah seni insanlardan koruyacaktır.] (Mâide, 5/67)

Allah-u Teâlâ Hazretleri Peygamber Efendimizi korudu, kolladı. Öldürmek istediler, öldüremediler. Engellemek istediler, engelleyemediler. Susturmak istediler, susturamadılar. Yerinden yurdundan çıkarttılar. Şöyle oldu, böyle oldu. Üstüne asker çektiler ama...

يُرِيدُونَ لِيُطْفِئُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ وَاللَّهُ مُتِمُّ

نُورِهِ وَوَلَّوْا كُفْرَهُ الْكَافِرُونَ

(الصف: ٨)

(*Yürîdûne li-yutfiù nûra'llâhi bi-efvâhihim*)
“Ah, o kâfirler Allah'ın nurunu ağızlarıyla ‘Puf’ diye üfleyip söndürmeğe çalışıyorlar.” Yâni mum nasıl söner, kandil nasıl söner? “Puf” yaparsın,

söner. Ağızlarıyla Allah'ın nuru olan kelâmını, dinini söndürmeğe çalışıyorlar. (*Va'llàhu mütimmü nûrihî velev kerihel- kâfirûn*) “O kâfir hıznırlar istemese de, hoşlanmasalar da Allah nurunu tamamlayacaktır!” (Saf, 61/8)

Kâfirler isterse beğenmesin, tepinsin, gayzından ölsün, gebersin ne olursa olsun, Allah işini tamamlayacağı için kulunu öyle korudu. Ama sıkıntılar çekti Peygamber Efendimiz. Çok üzöldü, uykusuz kaldı. Yalvardı, meşakkatler çekti. Neden? Derecesi, ecri çok olsun diye.

En büyük sıkıntılar peygamberlere gelirmiş. Sıkıntıya sabrettikçe, Allah sabredenlerle beraberdir, ecri çok oluyor. Ondan. Yoksa Allah-u Teâlâ Hazretleri dileseydi, onu kuş sütüyle beslerdi. Her şeye kâdir.

Bir gün Peygamber Efendimiz yatmış hasrın üstünde, HzÖmer RA geliveriyor, kalkıyor, ellerine yüzüne hasır iz bırakmış. Yatak değil, hasır. İz bırakmış, yani acıtmış mübarek tenini, bedenini biraz, iz bırakmış üzerinde. Hz Ömer RA o manzarayı görünce gözleri yaşardı ağladı.

“—Yâ Rasûlallah!” dedi, gözyaşı döktü. “Kayserler, kisralar yani Acem hükümdarlar, Bizans hükümdarları ne saltanatlı hayatlar sürüyorlar, hayatlarını saraylarda geçiriyorlar. Sen kiAllah'ın hak peygamberisin, şu çektiğin sıkıntılara bak!” gibilerden onun o haline ağladı.

Peygamber SAS Efendimiz:

“—Ya Ömer! Onlar öyle bir kavimdir ki, onların gördükleri görecekleri nimetleri Allah bu dünyada onlara çabuk çabuk vermiştir. İşte bu dünyadadır. Bize de tehir eylemiş. Ahirette verecek.” dedi.

İmtihan dünyası. Sâdık kul kazib kuldân, rahatını seven kul Allah yolunda fedakârlık yapan kuldân ayrılısın diye bu din hayatı, iman hayatı meşakkatlidir.

Bir esrarlı söz size söyleyeyim: Birisi Peygamber SAS Efendimiz’e geldi dedi ki:

“—Yâ Rasulallah, ben seni çok seviyorum!”

“—Doğru mu söylüyorsun?”

“—Evet doğru söylüyorum.”

“—O halde belâlara hazırlan!” dedi. “Çünkü beni seven insanlara belâ, dağdan selin inmesinden daha çabuk iner.” dedi.

Onun için, başına sıkıntı geldi mi, feryadı basma! Allah derecenî artırırsın diye sıkıntı veriyor. Sabret, Allah sabredenlerle beraberdir.

Allah’tan afiyet iste... Belâ da vermesin, hastalık da vermesin, mutlu eylesin, her günün hoş olsun... İste ama istemek senden; dilerse verir, dilemezse vermez.

Verirse mes’ut, mutlu yaşarsın. Vermezse sabret, ecir kazan. Vermediği de iyidir, verdiği de iyidir, hepsi güzeldir, neylerse güzel eyler.

Müslümanların Yollarını Kirletmek

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁹

مَنْ آذَى الْمُسْلِمِيْنَ فِي طَرِيقِهِمْ، وَجَبَتْ عَلَيْهِ

لَعْنَتُهُمْ

(طب. حذيفة بن أسيد)

RE. 395/3 (*Men âze'l-müslimine fi tarîkîhim, vecebet aleyhim la'netuhüm*)

Huzeyfetü'bnü Esid RA'dan rivayet edilmiş bir hadis-i şeriftir. Peygamber Efendimiz buyurmuş ki men aza kim ki ezalandırır, eziyet verir, cefa verir, men azel müslimine, kim Müslümanları ezalandırırsa, fi turukihim, yollarında, vecebet aleyhi lanetuhum, Müslümanların laneti onlara vacip olur.

Şimdi bu söz tabi izah edilmek gereken sözlerden biridir. Yollarında Müslümanları ezalandırmak ne demek? Allahu a'lem, Rasûlüllah Efendimiz bu sözleriyle müslümanların gelip geçtiği yolları pisletenleri kastetmiş. Yani Müslümanları yollarında ezalandırmaktan maksat ne? Çok affedersiniz küçük abdesti gelmiş, pisletmiş veyahut daha beteri filan neyse. Onların güzergâhı, müslümanların geçtiği yer. Veyahut kimisi bakıyorsun, köylerde filan çok olur. Kenar

⁹ Taberani, *Mu'cemü'l-Kebir*, c.III, s.179, no:3050; Heysemi, *Mecmaü'z-Zevaid*, c.I, s.483, no:1001; Huzeyfetü'bnü Esid RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IX, s.365, no:26486; *Camiü'l-Ehadis*, c.XIX, s.461, no:21220.

mahallelerde de oluyor bunlar. Büyükşehirlerin neyse belediye asfalt filan yaptığı için, yasak olduğu için dışarıya verilmiyor.

Efendim bulaşık sularını salıvermiş sokağa. Yahu, al eline kazmayı bakayım, şöyle kenardan kenardan bir kanal kaz! Kimsenin üstüne sıçramayacak bir tedbir al bakayım burada... Hayır, yola salıvermiş. Gelen geçen atlar, koyunlar çapul çapul üstünden geçerken pislik, çirkef...

Yolu berbat ettin. Bir doğru düzgün tedbir alsana... Sende hiç zevk yok mu?

İşte müslümanları böyle ezâlandırıyor. Bazen de bakıyorsun, تنها bir kenarı, karanlık bir kenarı millet abdesthane edinmiş oluyor. Onun üzerine bazıları da kızıyorlar, işte buraya çöp döken bilmem nedir. Artık orada bir şeyler yazılar şeyler yazılıyor.

Doğru değil. Yani müslümanın zevkine uymuyor. Öyle yapan, yollarında müslümanları ezalandıran demekten muradı Rasûlüllah SAS Efendim bu.

(Vecebet aleyhi la'netühüm) “Müslümanların lâneti onları tutar.”

“—Hay Allah kahretsin!” filan deniliyor ya? Denmemesi lazım ama, müslümanların ahı tutar onları. Öyle yapanlara müslümanların ahı tutar. Böyle yapmamak lazım!

h. Müslümanı Ezâlandırmak

Gelelim arkasındaki hadis-i şerife ki, bu hadis-i şerifin manasına çok uygun düşecek, bunu da okuyalım ondan sonra dersimizi keselim:¹⁰

مَنْ آذَى مُسْلِمًا فَقَدْ آذَانِي، وَمَنْ آذَانِي فَقَدْ آذَى اللَّهَ

(طس. وسمويه عن أنس)

RE. 395/4 (*Men âzâ müslimen fekad âzânî, ve men âzânî fekad âza'llàh*)

Enes ibn-i Malik RA'dan rivayet edilmiş bir hadis-i şerif ki pek çok rivayetlerle gelmiş. Peygamber Efendimiz'den buna benzer çok rivayetler nakledilmiş. Buyurmuş ki Peygamber Efendimiz:

(*Men âzâ müslimen*) “Kim bir müslümanı ezâlandırırsa, canını sıkarsa, üzerse...” Müslüman o kardeş, iman etmiş bir kimse, onu üzüyor. (*Fekad âzânî*) “Beni ezâlandırmış olur!”

Rasûlüllah Efendimiz diyor. Rasûlüllah Efendimiz hepimize sahip çıkıyor. Sen o ezalandırdığın kimseyi yalnız sanma! Gücsüz sanma, arkasında Rasûlüllah SAS var. “Kim bir müslümanı ezâlandırırsa, beni ezâlandırmış olur.” diyor Rasûlüllah Efendimiz.

¹⁰ Taberani, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.IV, s.60, no:3607; Heysemi, *Mecmaü'z- Zevaid*, c.II, s.399, no:3092; Enes ibn-i Malik RA'dan.

Kenzü'l-Ummal, c.XVI, s.10, no:43703; Keşfü'l-Hafa, c.II, s.220, no:2349; *Camiü'l-Ehadis*, c.XIX, s.462, no:21224.

Haydi gel bakalım, şimdi bir müslümanın arkasından gıybet et, hakkını çiğne, güçsüzse vur, pat, ensesine tokadı patlat ve saire... Yap bakalım yapabilirsen. Sen onu ezâlandırırsan, onun sahibi var. Sen onu küçük buldun, ezmeğe çalışıyorsun. Burada ezersin ama yarın rûz-i mahşerde halin ne olur? Rasûlüllah SAS sana nazar etmezse, ne yaparsın orada? Saçını başını yolarsın.

Peki, Rasûlüllah'ı ezâlandırırsa bir insan ne olur?

(*Ve men âzânî*) “Kim beni ezâlandırırsa...” diyor Peygamber Efendimiz, (*fekad âza'llâh*) “Allah'ı ezâlandırmış olur.” diyor. Gördün mü iş ne kadar büyük tarafa gidiyor.

Allah-u Teâlâ Hazretleri'ne kimse ezâ vermeye güç yetiremez ama, o muameleye girer.

Fâtiha-i şerife mea'l-besmele!

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

20. 05. 1984 - İskenderpaşa Camii

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

